

Motion till riksdagen 2008/09:Ju300

av Cecilia Widegren och Margareta Pålsson (m)

Ungdomsbrottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn vid utredning och lagföring av ungdomsbrottslingar.

Motivering

När unga människor begår brott är det viktigt att samhällets reaktion på brott är snabb, tydlig och konsekvent. Det gäller särskilt när brotten begås av någon ännu som inte fyllt 18 år. En tidig reaktion från samhället, naturligtvis, följt av rehabiliteringsinsatser ökar chansen att förhindra fortsatt kriminalitet.

En tidig och tydlig reaktion tar inte bort betydelsen av att arbeta förebyggande; myndighetsöverskridande samverkan är nödvändig för ett framgångsrikt resultat. Polis, sociala myndigheter, kommunens fritidssektor och skolan måste kunna samverka för ett gemensamt mål: att föra en ung människa mot en framtid utan kriminalitet och droger. Det är också viktigt att påverka ungdomars attityder till droger och kriminalitet. Utredningar av ungdomsbrott är en process som inleds med en polisutredning (ofta ledd av en åklagare som förundersökningsledare), åklagararbete för att förbereda målet för en tingsrättsbehandling och slutligen arbetet i domstolen.

Det är nödvändigt att alla delar av denna process fungerar för att man ska nå det uppsatta målet att ungdomsbrotten ska utredas med särskild skyndsamhet.

Orsaken till att skyndsamhetskriteriet finns för ungdomsbrotten är att man har satt den påverkbara unga människan i centrum. Tidiga insatser av preventiv, repressiv eller rehabiliterande art räddar bokstavligen liv.

Justitieombudsmannen har vid flera tillfällen kritiserat handläggningstiderna i ungdomsmål och då pekat på administrativa och organisatoriska brister. Åtgärder har vidtagits, och utredningar har granskat frågan. Detta har

Fel! Okänt namn på

dock inte varit tillräckligt varför det nu är dags för ett tydligt politiskt initiativ i frågan.

Det ligger säkert mycket sanning i JO:s bedömning, men vi är övertygade om att resursknappheten från mitten av 1990-talet och framåt är en starkt bidragande orsak. Specialistfunktioner som polisdistriktens ungdomsrotlar har i många fall avvecklats. Därmed har en stor samlad kompetens spridits ut och luckrats upp. Närpolisreformen har havererat, en reform som byggde på polisens närhet till medborgarna, inte minst unga människor i lokalsamhället.

För att återgå till rättskedjan: Det räcker att en länk bryts för att förstöra möjligheterna att uppnå skyndsamhetskravet.

Faktum är att det finns problem med långa handläggningstider i alla delar av rättsprocessen. Ärenden blir liggande, och den unge får en skev bild av samhällets inställning till kriminalitet. För något år sedan visade det sig att en 16-åring misstänkt för att ha knivdödat en 14-åring i Stockholmstrakten redan tidigare varit misstänkt för brott mot knivlagen och förhörts av polisen. Därefter hade uppenbarligen ärendet blivit liggande utan åtgärd. Vilka signaler skickar denna passivitet från rättssamhället till en ung människa som med råge har passerat riskzonen för kriminalitet?

Rättssamhället misslyckas gång efter gång och år efter år att leva upp till kravet på snabbhet när det gäller brottsutredningar som rör ungdomar. Rättskedjan brister, och den samverkan över formella myndighetsgränser som är helt nödvändig för att lyckas fungerar praktiskt mycket olika i olika delar av landet.

Stockholm den 30 september 2008

Cecilia Widegren (m)

Margareta Pålsson (m)